

Formanden (Høgsbrø): Denne Sag kan kun foretages med Thingets Samtykke. Hvis Tingen udtaler sig derimod, betragter jeg Samtykket som givet. (Ophold.) Det er saaledes givet.

Lovforslaget sættes under Forhandling.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Berg): Der bestaar en Forfrist fra en halv Snes Aar tilbage om Reglerne for Uddelingen af Bevillingen til Højskolerne. Den gik ud paa, at af de 50,000 Kr. skulde de 35,000 Kr. anvendes til Højskolerne efter visse bestemte Regler for Fordelingen; af de 15,000 skulde anvendes et Beløb til Tilhyn indtil 3,000 Kr., og Resten skulde uddeles af Ministeriet efter et Skøn over Skolernes Udstyrelse, Indretning og Formaal, altsaa isvrigt i det Hele i Henseende til den Virksomhed, de kunde antages at udøve, og Fordelingen skulde ske paa Grundlag af Inspektionens Meddelelse om Skolerne, deres Lærere osv. En Fortegnelse over de Skoler, der skulde være berettigede til at nyde en saadan Understøttelse maatte følge Finantsbehandlingen og altsaa være godkendt baade af Ministeren og den bevilgende Myndighed. Saaledes opfatter jeg, og utvivlsomt fuldstændig korrekt, de Forfrister, som bleve bestemte sammen med den nuværende Kirke- og Undervisningsministers Forgænger. Jeg har troet, at disse Regler for en væsentlig Del fulgtes ogsaa af den nuværende Styrelse, saaledes at det Beløb af Summen, som anvendtes, blev fordelt efter visse bestemte Regler efter Elefantallet osv. — Jaavidt jeg huster skulde ingen Skole under 12 Elever have Understøttelse — men jeg er ikke vis derpaa efter forskjellige Bemærkninger, der derom ere gjorde til mig, og jeg kunde sætte Pris paa ved denne Behandling, at høre den høitærede Kirkeministers Mening derom. Derimod veed jeg ikke, efter hvilke Regler Ministeren kjenner over Anvendelsen af de øvrige overflødende Beløb. Det er jo nu ikke saa meget efter det provisoriske Budget, der som bekendt ned sætter Summen fra 50,000 til 40,000 Kr., saa det er kun 5,000 Kr., Ministeren her har at anvende, og naar han skal være gaaet ind paa at bruge 6,000 Kr. — jeg veed ikke, om han har brugt dem for Resten — til Tilhynet efter Landstingets Affattelse, da synes jeg, at der bliver et Minus af 1,000 Kr. Jeg veed altsaa ikke, om det Nævnte benyttes. Derimod veed jeg, at man er kommen ud af den gamle Skik at faae meddelt ved Finantslovbehandlingen det Grundlag, hvor-

ordinære Fordeling finder Sted, nemlig Meddelelserne fra Inspektionen om dens Skøn over Skolerne og deres Virksomhed. Det har den nuværende Kirke- og Undervisningsminister gjentagne Gange negtet Finantsudvalget at faae at se — ja jeg antager ikke, at det i de senere Tider har forlangt det paa Grund af Stillingen — og derved bliver enhver Bedømmelse af Ministerens Skøn naturligtvis udelukket. Desuden er det jo ogsaa klart nok, at Ministeren ganske er fraveget de Bestemmelser, der angik, at der skulde være en særlig Anerkjendelse fra Bevillingsmyndigheden og Ministeriet angaaende, hvilke Skoler denne Understøttelse skulde ydes efter disse Regler, idet Ministeren jo ganske vilfaarlig har udelukket, negtet fremdeles at anerkjende, slettet paa Listen Skoler, hvortil han ikke havde Samtykke af Bevillingsmyndigheden, og holdt dem udelukkede af Grunde, der, saa vidt mig bekendt slet ikke vedrøre Skolerne og deres Virksomhed, men ene vedrøre politiske Hensyn; de Vedkommende have ikke været afhængige nok af Regjeringens politiske Anskuelse. Jeg veed i hvert Fald ikke, at der er nogenomhelst anden Grund, hvorfor Skolerne ere udelukkede. Derved er Højskolebevillingen kommen til at staa mere hen i Luften. Den gives ikke efter visse efter lang Tids Forløb indvundne Regler efter Aftale mellem Ministeren og Rigsdagen, men ganske hen i Luften, saaledes at den beror paa Ministerens Skøn. Jeg vilde som sagt gjerne have at vide, om dette Skøn har følt sig bundet ved nogle af disse Regler og da hvilke, og navnlig med Hensyn til Hovedsummen af det til Højskolerne anvendte Beløb. At i Provisoricaarene Bevillingen til en bestemt nævnt Skole, Aaskov, har været inddraget, blev nævnt i Fjor, og derpaa skal jeg ikke nærmere komme ind. Jeg tillod mig at paastaae i Fjor, at man ikke vilde finde Exempel paa en lignende Fremfærd mod nogen Institution eller Person fra 1849 til Dato, absolut ikke, og jeg tror, at den ærede Minister i det Kapitel gav mig Ret, thi han sagde kort efter i det andet Thing, at han troede, at denne Fremfærd mod Aaskov ikke var berettiget, og han har selv foreslaaet i Aar at optage den gamle Bevilling, men den er 10 Aar gammel, og i den Tid har Aaskov Skole udvidet sin Virksomhed til det Dobbelte. Dette skal jeg altsaa forbigaa. Med Hensyn til Bevillinger til Eleverne vil jeg antage, at de samme Regler, som tidligere vare gjældende fra Ministeriets Side, ogsaa have været gjældende for den nuværende Minister, at det Beløb, han har følt sig forpligtet til at anvende, har han efter de tidligere Regler